ԹԻՎ 12 ՀԱՅԱՏ ՇԱՐԱԹԱԿ ՀՈՒ

1877 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6 ԲԻՆՃԻՆՈՒՀ

ԱՂԱՖՐԱՆԿԱ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 18 Ն. 3570

Մասնաւոր Էջեր

ՄԻԻՆԱՏԻՒ ԷՐԶԻԵԱՍ

Մանզումէի էֆքեար սէնէտէ 300 Նիւսխէ իթիպարը ըյլա, գըյմէթի իսթանպոլ իչին 10 աւուտ Մէճիտիյէ օլտուղու կիպի, թաշլար իչին տախի սէնէտէ քէզալիք 300 Նիւսխէ իչին բօսթա բարասը քէնտի հիսապըմըզա օլարադ 12 աւուտ Մէճիտիյէ օլաճագ տըր։

Պիր Նիւսխէսի գայիմէ հիսապըյլա 50 չէր բարաեա սաթըրմագտա տըր։

Իյանաթըն ալէհէր սաթիրը Լինճի տէֆթա 3, Չինճի տէֆթա 2, Ցիւնճիւ գէ սայիր էֆթալար իչին 1 ղ. իլան սըրասընա գօնուլմաեան իլանըն սաթիրը 5 ղ։

Մէքթուպ վէ սայիրկ, Գալաթատա Իսթանբէնտի բազարընտա վաղր Ն. 41 Իբսի խանընտա Կարապետ Յ. Փանոսեան իմինէ կէօնտէրիլէճէք տիր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ
ԹԷԼԷԳՐԱՖԻՑԷ

ԱԹԱՆՈՒ ՀԱՎԱՍ

Լոնտրա, 17 հոկտ.

Լորտ Ճոհն Մաննէրս, իրսուլչտէ իրտա իյէտիկի պիր նութգընտա տէտի քի ինկիլիզ հիւքիւմէթի մուհարիպլէրին նամուսը ապքէրիսինի վէ Էվրոբանըն հագգըը մէնաֆիինի խօշնուտ իտէպիլէճէք պիր սուրէթտէ մուհարպէյի հաղբրլէէ իսթամ վիրմէք իչին իլք ֆըրսաթտան իսթիֆատէ իլէ միւտաֆէլէ իտէճէք տիր։

Ս. Բէթրսպուրկ, 17 հոկտ.

Ռուսիա իմպէրատորիչսաը Պիւքրէշէ կիթմէկէճէք։

Ռուսարընն Զիւթօվատա պուլունան օրտու մէրքէզինին տիկէր մահէլէ նագլ օլունաճաղը հավատիսի եալանա չըգարըլմըշ տըր։

Բարիս, 17 հոկտ.

Վիւքէլանըն իսթիֆա իթտիյինի պաղը զաղէթալար եաղըեօրլար։ Իչուս հավատիսի եալանա չըգարըլըր։ Տոսիլիեէ նաղբրը միսիս սը Ֆուրթու, Բարիսէ ճէլսլ օլունան պիրհիւմլի չէհիր էմինլէրինէ, հոկտեմբեր 14 ատ պաշլանան ինթիխապաթ հոկտեմբեր 28 վէ նոյեմբեր 4 ատ տէվամ իտէճէկինի հիւքիւմէթ նամընա օլարադ պիլտիրմիշ տիր։

ԱԹԱՆՈՒ ՊՈՏԷԱՆՈ

Բարիզ, 15 հոկտ.

Պուրա զաղէթալարը էնթիխապաթտան մէնմնան կէօրիւնիւեօրլար։

Միսիս Ֆուրթունը թահթը բրատէթինատէ օլան հէյէթի վիքէլանը պաղասը միւքիմնիպ զանն օլունուեօր։

Հիւքիւմէթ թարաֆընը օլան զաղէթալար, մէճլիսի մէպուսանը սոլ թարաֆ ազասընա, պաղը միւսաատաթտա պուլունմադարընը նասիհաթ վիրիեօրլար։

Ֆրանսանըն հէր թարաֆընտա սայիշ պէրքէմալ տըր։

Աթինա, 17 հոկտ.

Գըրաշ հաղրէթլէրի, Թէսալ օրտուհեահընտա պուլունան ասքէրէ բէսմի կէչիրտիգրա իթտիրմէք իչին պու սապահ հարէքէթ էյլէտի։ Հարպիեէ միւտիրի միւշարիւէյհ հաղրէթլէրի իլէ պէրաբէր պուլունուեօր։

Էնա ի վէ բոլիթիգա տայիրէլէրինէ էֆքեարը միսալէ մէթքեարանէ վէ Թիւրքիա իլէ հիւսնի միւնասէպաթտա պուլունմադ էֆքեարը հիւքմ իտիեօր։ Մէճլիսի մէպուսան ազալարը կէլմէկէ պաշլատը։

ՍԱՐԱՖԻՑԷ

Լոնտրա, 17 հոկտեմբեր

Ինկիլիզ գօնսօլիտի		95 13/16
Էսհամը Ռումումի աշըլը		10 1/8
» » գաբանը		10
1865	իսթիգրատը	10 3/4
1869	»	10 1/8
1871	»	38 7/8
1873	»	10
1872 (Պոնտիս Թրէզոր		
(Սէրի Ա.Թ.)		17 3/4
Օսմանը պոնդասը		4 1/2
Ռուսիա իսթիգրաղը	1873	74 1/4
Մըսըր իսթիգրաղը պիրլէշմիշ		33 1/4
» » իմթիեազը		55 3/8

Բարիզ, 17 հոկտեմբեր

Ֆրանսըզ ֆոնտոսու 3 0/0	70 12 1/2
» » 5 %	106 30
Էսհամը Ռումումի աշըլը	10 25
» » քաբ.	10 25
65 իսթիգրաղը	51
69 »	50
73 »	49
Ռումէլի չըմէնտըֆէր սէհիմէրի	32
Իթալեա ֆոնտոսու	71 90
Պուլվարտա Էսհամ Ռում.	10 25

Վիէննա, 17 հոկտեմբեր

Ռումէլի չըմէնտըֆէր թահվիլաթը	Ֆլորին	14 75
20 Ֆրանգըզ Ֆրանսըզ ալթունու	»	9 50
Ամիս (Քարդ)	»	104 30
Լոնտրա Լուգէրինէ գ. մանիսալ	»	118 65

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էսհ. Ռում 5 հոկտ. աղշամ գը.	10	32
Էսհ. Ռում 6 հոկտ. սպհ. աշ.	10	31
Էն եիւքսէք	10	32 2/2
Էն աշաղը	10	31
Սաաթ 5	10	32
Իսթիդ. 63 (Մութթօն) 6 0/0 Ֆ.		54
» 65 (Մութթօն) 6 0/0 Ֆր.		54
» 1869 (Բինար) 6 0/0		50
» 1872 (Պոնտիս Թրէզոր) 9 0/0	17	1/2
» 1873 (Բինար) 6 0/0		48
Ռումէլի Շըմէնտըֆէր	3 0/0	31
Բէրօր	Փր.	2 1/2
Հէվալէսիզ	Փր.	2 1/2
Ագչէ Ֆայիզի	0/0	12

ԱԳՍԻՕՆԱՐ ՖԻՑԱԹԸ

Գրէսի ժէնէր. 6 0/0 Լ. Օ.	3	7
Սօսի ժէն. 6 0/0 Լ. Ս. գբ. ք.	3	5
Սթամպոլ Պանգասը	3	5
Պանգ գոմէրսիալ		
Սօսիէթէ Օթթոման Լ. Ս. գ. ք.	2	10
Թրանզայ 5 0/0 Ղ. գ. ք	1	5
Լավրիօմ (մուտէն) գ. ք. Ֆր.		62

ԱԴԶԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանը Լիրասը 100 ղրշան	Ղրշ.	Փր
Ինկիլիզ Լիրասը	109	05
Ֆրանսըզ ալթունու	86	25
Բոշ	8	10
Գըրըվից ալթունու	51	05
Գէլեազ մէհմուտիյէ	Ֆարգը	5 05
Մէթալիք	Ֆարգը	17
Պէչմք	Ֆարգը	16
Պաղըր	Ֆարգը	64
Գարպոն գայմէսի գարիք		8 75

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱՑԱՍԸ

Էն եիւքսէք	187	15
Էն աշաղը	187	10
Սաաթ 5	187	10

Պագըր հիսապը իլէ, 100 ղ. ալտը գայմէ, 87 ղրշ.

ՏԱԼԻԼԻՑԷ
Վէ
ԽԱՐԻՃԻՑԷ

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Ֆիվիլէ սանճաղը միթասարրըֆը Հիւմի բաշա հաղրէթլէրինէ Ռումէլի պէյլէր պէյլիյի բաեէսի։

Վիտին սանճաղը միթասարրըֆը Սիւրի էֆէնտի հաղրէթլէրինէ Ռումէլի պէյլէր պէյլիյի բաեէսի։

Նիշ սանճաղը մի թէսարրըֆը Բէշիտ պէյ էֆէնտի հաղրէթլէրինէ Ռումէլի պէյլէր պէյլիյի բաեէսի։

Զանդրը սանճաղը միթասարրըֆը Մըսթաֆա պէյ էֆէնտիեէ, ռիւթպէյի ուլէմա սընրֆը սանիսի։

Իլէֆնա դաղասը դայմադամը Հասան պէյ էֆէնտիեէ ամիրէ միւտիրլիյի բաեէսի թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

Պալգան դօնանանընտան հոկտ. 3 թարիխէ ալընան պիր թէլէկրաֆնամէէ կէօրէ Գապա Էսքի մէվզընա պուլունան սաաքիրի մուսամինէ ճումա կիեէնիւ Մարիանի ճիհէթլէրինէ իսթիքրաֆը թէսարրիւզիէ կիթմիշ, վէ իսթիհքամ տէրբանինատ պիր թաղուր բիտաէ վէ 200 գատար սիւսարի իլէ պէշ սաաթ գատար տիւմէնէ մուսարի իլէ պէշ սաաթ գատար տիւմէնէ հարէպէ իտիլիպ, Նիհանէթ 73 նէֆէր մէյատանը հարպտա իթլաֆ, վէ 6 գատար սըղըր վէ պիր ադ էշեալի ասիրէ իղթէնամ իլէ օրտուկեահա ավուէթ էյլէմիշ, վէ հանայի մուհարէպէսէ Զադալ մահէլէսի, վէ Սէրանէր վէ Բարաս քէնտիլերի միհիրէրէք օրմուշ, վէ ավուէթտէ տիւշմէնին իլէ թօք իլէ իլէ թաղուր իտոատը կէլիպ, անճադ հարպտան սոնրասա դարարընընան ֆայիտէ վիրմէմիշ, վէ պիզիմ թարաֆտան պիր չէհիտ իլէ իլէ մէհրուհ վէ իլէ տէ հայվան թէլէֆատընան պաղդա իտտաար օրմանը տըր։

— Տիւնքի կիւն Սատրազամ հաղրէթլէրի իլէ խարիճիեէ վէ զապթիեէ նազիրլարը բաշալար հաղարաթը մասէլէսը հիւմանեուենա կիտէրէք հուդուրը Շահանէտէ պիր սաաթ գատար միւզաքէրէտէն սոնրա, Սատրազամը միւշարիւէյհ հաղրէթլէրի Պապը Անիեէ կէլիպ մէճլիսի միւքէլլատէ պիր ադ օթուրտուդատան սոնրա Պապը սէրասքէրլիի թէշրիֆ պուլեուրմուշ, վէ մէճլիսի միւքէլլա եինէ միւզաքէրէեէ տէվամ իթտիր տիր։

— Թէշմին խոլպիկինէ կէօրէ, կէչէն բաղար իրթէսի կիւնիւ Գարա ճիմարընտա Ռուս օրտուսու գուվվէյի ճէսիմի իլէ Տէնի պիր հիւճում իթտիր, վէ պիչիք պիր մուհարէպէ օրմուշ իսէ տէ, պունուն նէթիճէսի պիզճէ մալիւմատ յոք տիր, վէ պու պարատէ մագամը սէրասքէրիանէ հ չ պիր խասպէր վէրիլմէմիշ տիր։ (Լ. Հէրարա)

— Իթֆայիէ ալայը մուալիմի պուլունան զօնթ Զէչէնեիինին էօհտէսինէ պու քէրէ միրալայըզ ռիւթպէսի Իսնան պույրուլմուշ տուր։

— Էքսէր զաղէթարար, քեաթիպի սիվանը Խրտիվի սաատէթլու Թալաթ բաշա հաղրէթլէրինին Ղարպիեէ նամ Մըսրը վարօրու իլէ Իսկէնտէրիէէ կիթմէկինի եաղմըշլար իսէ տէ, պունուն սայը եօգ տըր։ Պու հավատիս Հիճազ վիլիսի տէվլէթլու Հալէթ բաշա հաղրէթլէրինին մահէլլի մէմուրիէթինէ ադիմէթինէ ղալաթ օրմադ կէրէք տիր։ (Վագըթ)

— Իսկիւտարտա Պաղլար պաշընտա պիր էրմէնիին խանէսինէ պագը խըրսըզ լարըն կիրմէեէ չալըշմըզլարընա տայիր կէչէն սալը կիւնքի նիւսխէմիզտէ եաղըլան պիր ֆըզրատա, հէր նէ գատար խանէ սահիպլինին զէվճէսի խըրսըզլար թարաֆընտան բէվօլվէր իլէ վուրուլմուշ տէեու գիքր իտիլմիշ իսէ տէ, մուախիարէն իտիլէն թահգըգաթտան վուրուլան մէրդումէ դատընն օրմայըզ, զէվճի օրտուղու, վէ համտ օրտուն մէրդումուն թէհլիքէսի պիր հալտէ պուլունմատըղը անլաշըլմըշ տըր։

— Տէրիսաատէթ Իրան սէֆիրի Մօնսին խան հաղրէթլէրինին թէբրիզի իզզէրինէ, Իզմիրտէ Լայտ գումրանեասընընն պաշ ատէնթասու Մ. Օ Մարինիչ, Իրան շահ հաղրէթլէրի թարաֆընտան սէօրտիւնճիւ սընրֆտան պիր գըթա Շիրի Խուրշիտ նիշանը ինտա պույրուլմուշ տուր։

— Ֆրանսանըն Բէյթրէլ նամ գարաղոլ սէֆինէսի, պունտան ագտամ ճէզայիրի սահընը Սէֆիա լիմանլարընը տաշընմասա կիթմիշ օրուպ, պու քէրրէ Տէրիսաատէթէ ավանթ էյլէմիշ տիր։

— Բաղար իրթէսի կիճէսի Իսկիւտարտա Պաղլար պաշընտա եինէ պիր խանէ-

— Սէլանիք վիլայէթի միւֆթէշլիքը Գանթանթինոպոլս էֆէնտի, մանասթըրպա այտա պիր մէմուրիէթէ Սինօրոզա կիճմիշ տիր։

— Կէչէն ճումա իրթէսի կիւնիւ Իզմիրտէ տախի հարէքէթի արզ վուզուս պուլուզ, պէչ սանիէ տէվամ էյլէմիշ, վէ խայլիճէ չիտաէթլի օրմուշ տուր։

— Պոսնա-Սարայ գաղիմանընտան միրիվիա Օսման բաշա հաղրէթլէրի էվվէլլիսի կիճն մէզունէն Տէրիսաատէթէ վիրուա էյլէմիշ տիր։

— Կէչէն սալը վէ բինճիկինին կիճիլերի Իզմիրտէ եաղմուր իլէ չիտաէթլի Ֆուրթունա տէվամ էյլէմիշ օլուպուրանան, ֆիմանտա պուլունան էքսէր սէֆինէլերտէ աղչօղ սադամիլը պ սէպէպ օրմուշ, վէ սոնրարտա բէր չոդ կիճան իրատիսիպ, էսկի աղամլարը քէօքինանէ տէվէրմիշ, վէ պաճա վէ սիվար կիպի չէյլերի եըդմըշ տըր։

— Տիւն Պոթուճանան կէլէն Սուլթանիէ նամ վարօրը հիւմանեուն Լէսի նէֆէր հալ պէսիրի կէթիրմիշ տիր։

— Տիւն ագշամ սաաթ օն պիր բատաէլերինէ Բուսէլի չըմէնտըֆէրի Գում դարու ըսթասիոնունա վարմ պուրուլունա, եօլճուլարտան պիրի թէրէնին տուրմասընտան էվվէլ աշաղը սաթլամադ իսթէսիոնատէն դազանէ տիւշմիշ, վէ պիր աեալը խայլիճէ զէտէլէնմիշ տիր։

— Ագեասան Լէվանթա կէօնտէրիէն պիր մէքթուպտա օգուսա էզունա կէօրէ, օրալարտա սաաքիրի զաղթիեէ աղ պուլուզունան, չէհրին իչէրի թարաֆընը մուխթարալը օրմուշ, վէ հաթթա կէչէնէրտէ պիր ինկիլիզ ակիպ ատալը Նաղաբէթ չէհրինէ կիթմիշ իքէն, անտէն եաեա օրարագ Եաֆա չէհրինէ ավանթինտ դաթիլ իտիլմիշ, վէ չիմնի մէրդուման դաթիլլերի հիւքիւմէթ թարաֆընտան արանընմագտա իմիշ։

— Ամանեա սէֆիրի բրէնս սը Բէօս հաղրէթլէրի ուէն ամաշամ թէրէնը մախսուսա էսքիրնէկ ադիմէթ էյլէմիշ տիր։

—Ըստատան հոկտեմբեր 6 թարիխէ չէքիլէն պէր թէլեգրաֆնամէտէ օգուն-մուշ տուր.

Դուրիէ տ'Իթալի զաղէթասը տէր քի Մէհէմմէտ Ալի փաշանըն ճէլալինէ սէպէպ, փաշայի միշարիէյհին, պու սէնէ մուհարէպէնէ խիթամ վիրիլիպ, Պուլղարիսթանտա հավանըն թէէսսիրի իլէ Ռուսլարըն գըրբմասքնընը իլթիմաս իյլէմէսի օրմուշ տուր։ Հիւքիւմէթի սէնիէ պու պապտէ մուզայիր էֆքեարա խըտմէթ իտիպ, Ռուս օրտուսունա, քէնտիսինի պուլմաեա վագըթ վիրմէք իսթէմէօր։ Պունտան տա մաատա, Ալմանիա տէվլէթի մուհարէպէյի հաղբրէտէ միւտախէլէ իթմէք իսթէտիկինտէն, տէվլէթի Ալիեէ, եէնի ֆիւթուհաթլար իթմէզտէն եվվել տէվլէթի միշարիէյհաեա միւտախէլէեէ վագըթ վիրմէք իսթէմէօր։ Պինապէրին, Սիւլէյման փաշա հաղրէթլերի տէրհալ վէ թէքմիլ գուվվէթի իլէ մուհարէպէեէ կիրիշմէսի զրմնընտա էմր տվղ իյլէմիշ տիր։

—Լէվլընթ Հէրբլարըն, Անատօլու օրտուկեահընտա պուլունան մուխալիրի մախսուսընտան սեպտեմբեր 28 թարիխլէ ալտըղը մէքթուպուն սուրէթի միւթէրճէմէսի տիր.

Բիվաեէթէ կէօրէ, կրան տիւք Միշէլ վէ ժէնէրալ Զէլնատէֆին վիրուտինտէն սոնրա ժէնէրալ Լօրիս Մէլիգօֆ իքինճի գօմանտան օրմուշ տուր։ Բալտիրման օրտուկեահընա, Թիֆ իս վէ Իտկիրտէն 22 թապուր իմտատ կէլտի։ Շիմտի Ռուսիա օրտուսու, 64 թապուր բիատէ, վէ 3 ալայ սիւարի իլէ 96 թօքտան իպարէթ պուլունմադտա տըր։ Մէխթար փաշանըն գուվվէթի հէր նէ գատար 40 պին ասքէրտէն գիեատէ տէյիլ իսէ տէ, արդալարընը Դարս կիպի գուվվէթլի պիր գալա-[illegible] զորտ թադարընտէ օրաեա ավտէթ իտէպիտիքլէրի միսիլու, Զիվլըն մուհարէպէսինտէն պէրու տայիմա Ռուսլարը մուղուպ իյլէմէլէրի իլէ պու գուվվէյի Օսմանիէնին զայրէթ ու շէվգի վէ ճէսարէթի բէք գիեատէ տիր։

Մօսգօֆլար կէչէնլէրտէ Այնալը գարիէսինէ գատար քէշֆիեաթ թէճրիպէսինտէ պուլունմուշլար իսէ տէ, մուվաֆֆագ օլմամըշլար տըր։ Պու հաֆթա զարֆքնտա պունատան պաշգա հարէքէթի ասքէրիեէ վուգու պուլմաեաբ։ Իշպու թաթիլի հարէքէթի ասքէրիէտէն պիլ իսթիֆատէ Անատօլու օրտուսունդըն պաշ գօմանտանը Ահմէտ Մըխթար փաշա հազրընտա մուխթասար սուրէթտէ պաղը մալիումաթ իթա իյլէրիմ։ Ահմէտ Մըխթար փաշա հաղրէթլերի 1832 սէնէսինտէ Պրուսատա տուդմուշ օլուպ, պինապէրին պու կիւնդի կիւն 45 եաշընտա տըր։ Բանգալթի մէքթէպի ասքէրիէսինտէն չըգըքընտա, ճէննէթ մէքան սուլթան Ապտիւլ Ազիզ խան հաղրէթլերինին պէօյիւք օղլունա միւտերրիս թայնին օլունմուշ, վէ պատէհու Դարատաղա իշամ օլունարագ, երքեանը հարպ եիւզ պաշըլարընտան օտուղու հալտէ 1860–63 սէնէսի մուհարէպէսինէ տախլ օրմուշ տուր։

1867 սէնէսինտէ ճէննէթմէքեան սուլթան Ապտիւլ Ազիզ խան հաղրէթլերի իլէ պիրաբակը էվրօբաեա կիտիպ, պու միւնասիպէթլէ Բարիսին սերգիսի ումումիսինի սէյր ու թէմաշա իյլէմիշ, վէ ֆէննը ասքէրիսին թարադգրեաթը հազրընտա քէսպի մալիումաթ իյլէմիշ տիր։ 1868 սէնէսինտէ միրալայ բիւթպէսինէ թէրֆի օլունարագ Դարատաղ հուտուտընը թայեինէ մէմուր իտիլմիշ, վէ սէնէյի մէզքիւրէտէ լիվա բայէսինէ թէրֆի գելընարագ, եէմէնէ իզամ օլունմուշ տուր, օլ էնատէ եէմէնտէ պուլունան օրտույի շահանէ գօմանտանը Բէտիֆ բաշա հազրէթլերի ֆէնա սուրէթտէ խասթալանմըշ օրտուղունտան, օրտունընը գօմանտանլըղընը Մըխթար բաշա հազրէթլերի տէրիւհտէ իտէրէք Ասիր գապիլէսինին իսեանը էօնիւնիւ ալմըշ, վէ ալթը այ սոնրա Տրիսատրիթ ավտէթի վուգունտէ ֆէրիգլիք բիւթպէսինէ թէրֆի գելընմըշ տըր։

Իճրա իթմիշ օլտուղու ֆայիտէլի խըտմէթլէրինէ միւքաֆաթ օլարագ հիւքիւմէթի սէնիէ միշարիէյհի սենէյի մէզքիւրէ զարֆընտա միշիր բայէսինէ թէրֆի գելը։

Արասը չօգ սիւրմէյիպ Կիրիտ ճէզիրէսինէ վալի նասպ օլունտու, վէ պատէհու Շումնուտա պուլունան իքինճի օրտույի հիւմաեունուն գօմանտանլըղընա նասպ ու թայեին օլունտու, վէ մուախխարէն Էրմէնիսթանա կէչիպ պիր աղ վագըթ Երզրում վիլայէթի վալիլիկինտէ վէ տէօրտունճի օրտույի հիւմաեուն գօմանտանլըղընտա պուլունմուշ տուր։ Հէրսէք իսեանը զուհուր իտիպ Մըխթար բաշա ասքէրընը թէրպիեէսինէ մէմուր իտիլտի։ Ֆիլհագիգէ ասքէրը տաղլարա գաչէրըպ իքի տէֆա Նիքսիչէ զսխիրէ վէ միւհիմմաթ իտիալ իյլէտի, վէ Ֆէյէք լիմանընընն գաբալը գալմասընա, վէ Վէրպիցա մաղլուպիեէթինէ բաղվէն, Դարատաղլըլարա գարշը գօեուպ, հաթթա աղ պիր գուվվէթլէ Դարատաղլըլարը Զաղլարա գատար կէրի սիւրտիւ վէ օրատա Սըրպ վէ Դարատաղ ուէյարէպէսերին խիթամընա տէկին Դարատաղլըլարը հարէքէթ իտէմեզ պիր հալէ վղ իյլէտի։

Մուախխարէն միւթարէքէ ագա օլունտու զունտա, 'բաշայի միշարիէյհ Կիրիտ Վիլաեէթի վալիլիկինէ նասպ օլունտու, վէ պատէհու Դարատաղ մուրախխասլարը իլէ այբլան մուխապէրաթա տախիլ օլմագ վէ Էրմէնիսթան օրտուսունա գօմանտան թայեին օլունմագ իզղրէ Տէրիսատէթէ ճէլպ օլունտու։ Մուխապէրաթա պաշլանմադտան օն օն իքի կիւն էվվել Էրզրում կէլտի, Ռուսլարա գարշը հալը թէարրիզիտէ պուլունալըտան պէրու իթտիյի ֆիւթուհաթլար մալիումիւնիզ տիր։

Մըխթար բաշա հաղրէթլէրի Ֆրանսըզ լիսանընա աշինա օլուպ, Էրզրում թապ ու նէշր օլունան ճէրիտէ վէ թէէլիֆաթը ասքէրիէյի տայիմա օղլը։

Զաղտա պուլունան Իսմայիլ բաշանըն օրտուսու սասքիրի, Արաքս նէհրինին չիտէթլի թուղեանընտան տօլաեը չիմտիլիք թէրէլլրտէ իգամէթէ մէճպուր օլուեօրլար։ Կէօրիւնիւր քի պու նէհրին թուղեանընը, սեպտեմբերինի զբրարագ ժէնէրալ Տէր Ղուկասօֆ զուհուրա կէթիրմիշ տիր։

Պունան իսպիրինէ սալար օվայը պասարագ իգամէթէ զայրի սալիհ իթմէք, միշարիէյհ օրտուկեահընը թէբէլլրէ նագլ մէճպուր օրմուշ տուր։ Անճագ հավալարընն սողուգ օլմասը վէ զար սէպէպինտէն միշարիէյհ օրալարտա իգամէթ իտէմէյիպ աղ կիւնտէն Պաեազիտ վէ Եա Վանը զըյլըզ իթթիխաղ իյլէեէճէք տիր։

Մօսգօֆ ասքիրի, Զօրտան 3—4 սաաթ մէսաֆէտէ Օսմանլը կիւլլէլէրինտէն մահֆուզ օլարագ պիր թէբէ արգասընտա պուլունուեօրլար։ Պունլարընն գուվվէթի 26 թապուր բիատէ վէ 4 ալայ սիւարի վէ 40 թօքտան իպարէթ օլմալը տըր։ Պու մըգտարտան անլաշըլըեօր քի Ռուսլար խայլի իմտատ ալմըշ օմաղլա, ազ կիւնտէն էհէմմիեէթլի պիր մուհարէպէեէ ինթիզար իտիլիեօր։ Ասքիրի Օսմանիէնին, Ռուսլարընն մէվգբլարընա եիւրիւմէք իչին Զօր թէբէլլրինին սաղ թարաֆընտա օլան թարիգի թութմասը լազըմ տըր։ Ֆագաթ տիւշմէն օրաեա պիր գաչ թապուր ասքէրլէ 80 թօք վազ իթմիշ տիր։ Պու թարիգտէն կէչմէք խայլի թէլէֆաթա սէպէպիեէթ վիրէպիլիպ նէթիճէսի իսէ շիւպհէլի օլաճագ տըր։ Յօլ թարաֆտա օլան թարիգ, Արաքս նէհրինին թուղեանընտան տօլաեը, բիատէլէր շէօյլէ տուրսուն, սիւարիլէրին կէչմէսի միմքիւնսիզ տիր։

ՄՈՒՀԱՐԷՊԼԷ ՄԻԻՆԱՍԷՊԷԹԻՃԼԷ ՊԱԹԸԼ ԴԸԵԱՍԼԱՐ

Պալէատէքի սէրլէվհա իլէ թայմբս զազէթասընա քէնտի ասքէրի մուխպիրի թարաֆընտան չու աթիտէքի տիգդաթէ չայեան պէնտ կէօնտէրիլմիշ տիր.

«Մուհարէպէ թէտարիքեաթընը, վէ սիլահլարընն իլը իշլէրինի, վէ իլերուեէ հարէքէթի, վէ Պալգանլարընն ճէնուպ թարաֆընտան կէօնիւլսիւղլիւքլէ վուգու պուլան բիւճաթը կէօրէրէք, Պուլղարիսթանտա վէ Մէմլէքէթինտէ թագրիպա իլէ այ միւտտէթ կէչիրտիքտէն, վէ մուհարիպլէրին գատրինի վէ Ռուս օրտուսունան վէ օրտույի մէզքիւրուն չիմտի տէրունինտէ մուհարէպէ իտէկէրտիկի էհալինին մէսլէք վէ էֆքեարլարընը անլամաեա չալըշտըգտան, վէ հաղբգոթթը հալի սիզին սիւթունլրինիզտէ պէեան իթմէք իչին քէնտիմի սընատրգտան սոնրա, վաթանըմա ավտէթ իթմէյի, վէ Ռուս, Թիւրք, Պուլղար, վէ Ուլահ քեաֆֆէսի պիր եերէ կէլսէ, երինէ պունլարընն հէրսինտէն զիեատէ հէր քէս իչին միւթէպեր վէ իւսթիւն օլան պիր միլլէթին էֆքեարընը միւթալաա իյլէմէյի զաեէթլէ էհէմմատա իյլէտիր, էօյլէ պիր միլլէթին քի, անընն բիզասը օլմատըգճա, Շարգ մէսէլէսինին հիչ պիր նիզամսըզլըգի դաթիսի միւմքիւն իւլ իճրա օլամազ։ Վէ իչթէ պու միլլէթ Իսկիլիզ միլլէթի տիր։

«Պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, չու էսնատէ քիւրէյի արընը էն կիւզել վէ էն միւնպիթ արազիլէրինտէն պիրինի խարապ իտէն չու մուհարէպէտէ օլտուղու գատար, տիկէր հիչ պիր էֆնէպի մուհարէպէսինտէ, Իսկիլիզլէր Դըրբմ մուհարէպէսինտէն պէրու պու տերէճէ միւթէէսսիրէն թահրիգ օլունմամըշլար տըր։ Քէզալիք էօյլէ զանն օլունուեօրքի, պու մուհարէպէտէ Ինկիլթէրրատա չօղլարընն էֆքեարը ագլ ու տիրաեէթ էսասը իւզէրինէ միւէսսէս օլմայընը, իլլա թագիի պիր չէյ տիր։ Պունատան, մէզքիւր էֆքեարընն եանլըշ օլմասը նէթիճէսի չըգմազ, չինքի մուազզամ վէ սէրպէսթ պիր միլլէթին մէնֆաաթլարը, աղրաղը չախսիէեէ թագի օլտուղունտա պիլէ, պաղէն մանթըգ գայտէսինճէ իտարէ օլունմաղտան տահա էյի իտարէ օլունուրլար։ Լաքին չու սըրատա էօյլէ հալէաթը մուհիմմէ վար տըր քի, պունլարը ագլ ու տիրաեէթլէ միւթալաա իթմէք ճայիզ տիր։

«Պիրինճի վէ էն մուհիմմ հալ, Ռուսլարա գարշը օլան էֆքեարընն զիեատէ օլմասը տըր, վագտա Օսմանլըլարա օունան թէվէճճիհ տէ, տիկէրինէ գըեասէն բէք չօգ տէյիլ տիր։ Ասկէրիեէտէն օլանլար վէ իհթիմալքի էն զիեատէ ագըլլը օլանլար իչինտէ պիլէ, Ռուսլարընն ալէյհինտէ էֆքեար սահիպի պուլունանլար վար տըր։ Հաթթա պունլար քէնտի գուվվէթլէրինի Ռուս ասքէրլէրինին գուվվէթիյլէ էօյչմէեէ պիլէ հազըր պուլունմադտա տըրլար։ Ղարիպ եերի շուրասը տըր քի, Ռուսիաեա գարշը ճարի օլան չու ատէմի թէվէճճիհտէն տօլայը միւխթէլիֆ վէ եէկտիկէրինէ միւպային իսպաթլար տախի կէօսթէրիլմէքտէ տիր։

«Տիկէր թարաֆտան ինկիլթէրրատա, կէրէք օրտուտա վէ կէրէք օրտունուն խարիճինտէ պիր թագրմ ատէմլէր վար տըր քի, հալէա Ռուսիա Հինտիսթանա թէճավուզ իտէր տէեու գօրգմազտա, վէ տէվլէթի միշարիէյհայը ասքէրիճէ գաեէթ գուվվէթլի պիր տէվլէթ ատատ իյլէմէքտէ տիրլեր։ Պունուն մուղայիրի օլարագ, տիկէր պիր էֆքեար սահիպլերի վար տըր քի, գուվվէյի ասքէրիեէճէ պու տերէճէ զայիֆ օլան պիր միլլէթին, մաղլուպիեէթինի կէօզինէ ալմագսըզընն օ եօլտա պիր թէշէպպիւսէ էլ աթամաեաճաղընը զանն իթմէքտէ տիրլեր։ Պաղըլար տէեօրլար քի, Ռուսիա Եվրօբայը սայմաեարագ Պուլղարիայը զապթ իտէճէք, պաղըլար տա Ռուսիանընն զայիֆլիկինի, պաշլատըղը չու թէշէպպիւսիւ պաշա չըգարամաեաճաղընա վէ հաթթա թահրիք իթտիկի էֆքեարը մուղլրրէնին էօնիւնիւ ալամաեաճաղընա իսպաթ զանն իտիեօրլար։

«Ինչպու միւխթէլիֆ էֆքեար ասհապընտան պիր թագրմ, պիր Սլավ իթթիհատընտան տէհշէթ իթմէքտէ, վէ տիկէր պիր թագրմը տա Սըրպլարընն վէ Պուլղարլարընն քէնտի իշլէրինէ գաեէթ ճէսիմ գօնշուլարը թարաֆընտան միւտախէլէ օլունարագ, էնիհ էթլէրի գաթթ օլունտուղու իչին, մէզքիւր գօնշուլարընը թահգիր իթմէեէ պաշլատըղլարընն ալիլ իֆգիիար սէօյլէմէքտէ տիր։ Կէլէլիմ էհլի քիթապէթ վէ էրպապը բօլիթիգ օլան սընբքֆա, պու սընբքֆտան պաղբսը, տահա խայլեճէ պարպար օլան պիր միլլէթի, քէնտի թալէինի միւսթագիլ պիր հիւքմարընն էլինտէ պըրագտըղը իչին թահգիր իյլէմէքտէ, վէ սընբքֆը մէզքիւրուն տիկէր պաղբ էֆքատը, Ռուսիատա եագընտա պիր ինգլայապթ վուգու պուլուր իսէ, Շարգ մէսէլէսի տէ պու սուրէթլէ հալլ իտիլէճէկի էֆքեարընտա պուլունմադտա տըր։ Հալ պու քի տիկէր թարաֆտան եինէ պու ատատմար տըր քի, Պուլղարլարընն իսեան չըգարմագ հագգընա դարշը պէեանը էֆքեար իյլէմէքտէ տիրլեր։

«Ռուս ասքիրի, էսիրլէրէ, եարալըլարա վէ քիմսէեէ զարտրը օրմաեան էհալիեէ գարշը հարաքեաթը վահշիանէ իճրա իտիեօրլար տէեու միւտէթի մէտիտէ աղվիեաթ թահթընտա գալմըշլար տըր։ Շիմտի իսէ պու պապտէ իքի տիւրլիւ էֆքեար հասըլ օլմուշ տուր։ Պիրի էֆքեարընը բէք չարուգ տէյիշիրէմէյինլէրին զիւիմիւ տիր։ Վէ տիկէրի վագտա Ռուս ասքէրլէրի վէ հաթթա ալէլումումի-

Դազագլար հարաքեաթը վահչիանէ իճրասքնտա պուլունմամշլար տբը, լաքին Պուլղարլար սէլահլատբլբպ, գատիմ մաթպուի մուֆախխամլարբնտան ախզը ենթիդամ իչին թահրիգ իտիլմիշլեր տիր։ Իշթէ պու եէկտիկերինէ մուղայիր իսպաթլարքն քեաֆֆէսի տէ, Բուսիաեա օլան էմնիեէթսիզլիք վէ ատավէթտէն իլերի կելմէքտէ տիր։

«Ֆագաթ կէօրիւնիւր քի միւսլեէնէթի էֆքեարքն տիկէր պիր մէնպաք վար տբր։ Կէչէն սէնէ Ինկիլիզ միլլէթինին գբսմբ ազամբ, Պուլղարլարքն տիւչար օլտուգլարբ ֆէնալբգլարբ աճբեարագ, Բուսկանքն լեհինտէ վէ տեվլեթի Ալիեէնին ալեյհինտէ պիր մէսլէք էթթիսաղ իլլետի։ Լաքին օնտան պէրի տիր, Ինկիլիզլերին գիհնինտէ պիր չիւպհէ հասբլ՝օլարագ, ֆիքրլեր տէյիշիմէեէ վէ կերի կիթմէեէ պաշլատբ քի, պու տա ագբլանէ պիր իշ տէյիլ տիր։

«Ինկիլթերրատա էֆքեարբ ումումիեէնին տիկէր պիր սուրէթի տէ, Պուլղարիսթանտա տէվամ իտէն մուհարէպէնին ահվալը սահիհէսի հագգընտա տօղրու միւթալաա վէ մուհաքէմէ իտիլմէմէսի տիր։ Պանա էօյլէ կէօրիւնիւր քի, կերէք մէմալիքի էճնէպիեէտտէ պուլունան մուխպիրլեր վէ կերէք Ինկիլթերրատա օլանան գրիթիգալար Օսմանլբլարբն գատր ու հայսիեէթի ասքէրիեէլերինի միւպալաղալբ կէօսթերմիշլեր տիր, նասբլ քի մուհարէպէտէն էվվել տախի Բուսիանքն մէնապիյի ասքէրիեէսի միւպալաղալբ կէօսթերիրմիշ, վէ, Օսմանլբլարբն ասքէրիճէ լիեագաթ վէ իսթիատալարբ թանբլմամբշ, վէ Բուսլար տա պուխուսուտա այնի գիւիւմտէ պուլունմուշլար տբր։ Շիւպհէսիզ Օսմանլբլար ասքէրլիքտէ քիւսթախ վէ զաեէթ չէճի տիրլեր։ Օսմանլբ ասքէրլերի Ինկիլիզ օֆիչեալլարբնքն թալիմ վէ գումանտասբ ալթնտա օլուրլար իսէ, հէր չէյէ գատիր օյապիրլեր։ Օսմանլբլար մէթերիսլերին արգասքնտա տուրտուղու զէման, սէպաթ վէ մէթանէթլէ ճէնկ իթմիշ, վէ մէյտանա չբգտբգլարբ զէման տախի ֆէվգէլատէ չէճաաթ իզրաղ իլլեմիշ տիրլեր։

«Էսկի վագբթլարտա Օսմանլբ ասքերլերի զաեէթ սէպաթլէ գալեալարբ մուհաֆազա իթմիշլեր, վէ ֆէվգէլատէ շիտտէթլի հիւճումլէ շէհիրլերի զապթ իլլեմիշ տիրլեր։ Օշվագբթլար Օսմանլբ ասքերլերինին նօգսանլարբ, օրտուլարքնբ հարէքէթէ գապի գըլմագ իչին էլվերէճէք գատար թերթիպ վէ թանզիմէ իգթիտարլարբ պուլունմամասբ իտի, վէ պէօյլէ պիր ինթիզամսբզ հալ իլէ մաղլուպ օլուրլար իտի։ Պիր Օսմանլբ ֆբրգասբնքն մաղլուպիեէթի, օ ֆբրգանքն պիւսպիեթիւն խարապիեէթի վէ տաղբլմասբ տիմէք իտի։

«Շիմտի շուրաեբ պկմէլի տիր քի, Օսմանլբ ասքերլերինին շու էսկի խէթալարբ նէ՞ տէրէճէեէ գատար աշիքեար օլուբ։ Լաքին շուրասբ տախի սահիհ տիր քի, Օսմանլբ ասքերլերինին գատիմտէն պէրու էվսաֆբ հասէնէսի տէ օյմուշ տուբ։ Մէսէլա ասքերի Շահանէ ասլա իւճրէթ ալմաեարագ, վէ ճիւզի պիր նաֆագա իլէ տայիմա մուհարէպէ իթմէեէ հազբբ տբրտբ։ Վէ պու հալտէ քէնտիլերինի սէպաթլէ միւտաֆաա վէ շիտտէթլէ հիւճում իտերլեր։ Իշթէ պունլար հազբգաթէն պիր ասկերին ասքէր օյմասբնա մախսուս էվսաֆբ հասէնէ տիր։

«Լաքին էսկի խէթալարբն տա մազարրաթբ ալէնիեէսի եօ՞գ մու տուր։ Իշթէ թէտապիրի հասէնէ օյմատբզբնտան, Բուսլար թօրբիլլեր վասբթասբյա թունանքն գարշբ եագասբնա կէչտիլեր, վագաա շու սահիհ տիր քի, իքի օրտու տա նէհրի մէզքիւրուն պիրբեր եագասբնբ թութմուշ օլտուղու հալտէ, մէզքիւր օրտուլարտան գանղբսբ նէհրտէ սէրպէսթ իտի իսէ, քէնտիսի թօրբիլլեր իլէ նէհրի տիւշմէնինէ գարշբ մուհասէրէ իթմէլի իտի։

«Պատէհու ատի ֆէննի հարպ վէ հարէքէթ բլանլարբ պուլունմատբզբ իչին, նէհր հէման պիլա մուխալիֆէթ իմրար իտիլտի։ Վագաա նէհրի իլք տէֆա կէչէնլերէ մանի օյմագ գօլայ տէյիլ իտի, լաքին Բուսլար պիր ազ պօշ վագբթ կէչիրմիշլեր վէ թէտապիրճէ պազբ նօգսան վուգու պուլարագ, քէօբրիւ ինչասքնբ կէճիքտիրմիշ օլտուգլարբնտան, Օսմանլբլար սօնրատան կէչէն տիւշմէն իւզերինէ գուվվէյի չէտիտէ իլէ հիւճում իտէպիլիրլեր իտի։

«Էկէր Բուսլար, Օսմանլբ զբրհլբլարբնա գարշբ մուվաֆֆագբեէթլէ թօրբիլ վաբօրլարբ իսթիմալ իթտիլեր իսէ, Օսմանլբլար Բուսլարբն քէնտի քէօբրիւլերինի ինչա իթտիքլերի զէման վէ եախսոտ ինչա իթտիքտէն սօնրա, մէզքիւր քէօբրիւեէ գարշբ նէ՞ իչին թօրբիյլ իսթիմալ իյլեմէտիլեր։

«Վուգուաթլարբ օլտուղու կիպի թէֆֆիչ իթտիկիմիզտէ, էօյլէ կէօրիւրիւզ քի, Թրնօվատա պուլունան Օսմանլբ ասքէրլերի ասբյբզ եէրտէ գօրգուեա տիւչար օլարագ, վէ քէնտիլեր պիր մբգտար թօր իլէ իւչ թապուր ասքերտէն իպարէթ օլտուգլարբ վէ մէվգբլարբնքն մուհաֆազասբ գօլայ օլտուղու հալտէ, տիւշմէնին պէշ թապուր սիւարի տրակնբ էօնիւնտէն էօյլէ պիր սիւրաթլէ ֆիրար իթմիշլեր տիր քի, չատբրլարբնբ, էշեալարքնբ վէ պիր չօղ միւհիմմաթլարքնբ օղատա պբրագմբշլար տբր։ Ա.յնի հալ, ժէնէրալ Կուրգօնուն Պալգանլարատա կէչտիյի վագբթ տախի վուգու պուլմուշ տուր։ Եէյլէ քի ասաքիրի Շահանէ կէրէք խային քէօյտէ վէ կէրէք Շիրգատա հէր չէյլերինի պբրագմբշլար, վէ քէնտիլեր տարմատաղբն օլմուշլար տբր։

«Պազբ մուխպիրլեր, Շիրգա մէվգբինին գատրինի աշաղբ վուրտուլար։ Հալ պու քի պունա վիրիլէճէք էն ալէա ճէվապ չու տուր քի, ժէնէրալ Բատէցքի մէզքիւր մէվգբտա պուլունտուղու հալտէ, էքսէրիսի զաթբ Շահանէնին խասսա ալայբ էֆրատքնտան իպարէթ օլան ասաքիրի Շահանէնին հիւճումարբնա գարշբ տուրմուշ տուր։

«Իլք տէֆա պիր ալայ Դազագ ասքերի Բէվլստան եիւրիւտիւկնտէ, Օսման բաշանքն օրտուսու Թամ վագթինտէ եէթիշիպ, շէհրի մէզքիւրու զապթ իթմիշ տիր։ Միւշարիլէյհին օրտուսունու թէշքիլ իտէն ասաքիր, Բուսլարքն ճիվարլարտա օլան գուվվէյի ասքէրիեէսինտէն չօղ զիեատէ իտի իսէ տէ, միւշարիլէյհ կէօյիս կէօյիսէ կէլէրէք, տիւշմէնին ասաքիրինի կէրուեէ սիւրմէք իչին, անլէր իւզերինէ հիւճում իթմէմիշ, վէ պիրա հաբէքէթ տուրարագ, եալքնբզ օրտուսունա մէթանէթ վիրմէքլէ իգթիֆա իլլեմիշ տիր։ Պունա սէպէպ իսէ, սիւրաթբ հարէքէթ օյմամասբ աքբ։

«Իմտի զէմանբմբզքն մուհարէպէլերինտէ էկէր գաթիէն գարարլաշտբրբլմբշ պիր չէյ վար իսէ, օ տախի միւսթահքէմ պիր մէվգբնքն մուհաֆբզլարբ լաեբգլբ սուրէթտէ սիլահլանմբշ օլտուգլարբնտա, մէզքիւր մէվգբնքն ճէպհէտէն իտիլէն պիր հիւճում իլէ զապթ օլունամամասբ տբր։ Օսմանլբլար տախի բէք կիւղել սուրէթտէ վէ Բուսլարտան զիեատէ թէճճիզ իտիլմիշ տիրլեր։ Վէ իշթէ պունտան տօլայբ Բուսլար հիւճում իթտիքլերինտէ, պիր չօգ թէլէֆաթ վիրիպ, կէրի սիւրիլմիշլեր տիր։ Պինաէն ալեյհ եօլ Օսման բաշաեա աշբգ գալմբշ օլտուղունտան, միւշարիլէյհ Բուսլարքն մաղլուպ օրտուսունու գօվալամալբ, վէ պիւսպիւթիւն միւղմէհալ իթմէլի իտի։ Նէ՞ իչին եարմասբ, պիր սահա սէօյլէեէլիմ, սիւրաթբ հարէքէթ օյմատբզբ իչին։

«Պատէհու Բուսլար ուղուն վէ հէր թարաֆբ զայիֆ պիր խաթթ իւզերինտէ ասքէրլերինի եաեարագ, պիյիւք խէթա իշլետիլեր։ Նէ՞ իչին Մէհէմմէտ Ալի բաշա ասքերինի թօրբաեարագ, էվվէլա խաթթբ եարմագ վէ սօնրա թէքմիլ տիւշմէն իլէ մուհարէպէեէ թութուշմագ իչին պիր նօգթաեա հիւճում իթմէտի։ Շիւպհէսիզ հարէքէթտէ պուլունմատբզբ, վէ ֆէննի հարպքն զարարլբ պիր սուրէթտէ պիլինտիյի իչին։

«Նէ՞ իչին Սիւլեյման բաշա Մէհէմմէտ Ալի բաշա եախսոտ Օսման բաշա իլէ պիրլեշմէտի։ Օսմանլբ գօմանտանլարքնա էմալի նամէսպուգ ֆբրսաթ տիւշտիւկիւնիւ կէօրմէքտէ իսէք տէ, պու գօմանտանլար թարիխի ասքէրիլերինտէ հէր վագբթ կէօրիւլէն այնի խէթալար իլէ մէզքիւր ֆբրսաթբ գաչբրմագտա տբրլար։ (Տ.վամ)

—Էրզրումտան սեպտեմբեր 30 թարիխի իլէ Լէվբթ Հէրբլատա եազբլան պիր մէքթուպատա օգանմուշ տուր։

Կէչէնտէ վիլաեէթիմիզտէ վուգու պուլան պիր վագբա իզերինէ հիւքիւմէթի սէնիեէնին նազարբ տբգգաթքնբ ճէլպ իթմէմիզ թարաֆբմբզդան իլթիմաս օլունմուշ տուր։ Եէյլէ քի Բիւրտլբ Ալաշկերտի եազմաեա վիրտիքլերի վագբթ էրզրում թապուրու նէֆէրաթքնտան պիրի, թօրբագ գալէատան իչ սաաթ մէսաֆէտէ վագբ Համզբ գարիեէսի սէքէնէսինտէն վէ էրմէնի միլլէթինտէն Մարտիրոս վէ Սուլթանքն օն պէշ օն ալթբ եօշքնտա Շակէր նամ զբղքնբ գաչբրմբշ տբր։ Նէֆէրի մէրգումի գաչագ օլտուղու հալտէ, զբղբ գաչբրտբգտան սօնրա, էրզրումուն ճիվարքնտա պիր քէօյտէ էմին պիր մահէլլտէ կիզլեեէպիմիշ տիր։ Էրմէնի միլլէթի քէյֆիեէթի տույտուգտա բօլիսէ խապէր վէրտի, բօլիս անիտէ Շակէրի պուլուպ պին պաշբնքն խանէսինէ կէօնտէրտի, զբզ հալեա օրատա օլուպ հէնուղ բէյէր ու վալիտէսինէ թէսլիմ օլունմամբշ տբր։ Իտարէյի վիլաեէթ պու իշէ պագմագտա օլտուղունտան մէ հալ օյունուր քի գբղբ վալիտէսինէ թէսլիմ իտիպ ասքէրէ լաեբգ օլտուղու ճէպայբ վիրիր, նէֆէրի մէրգումի պու հարէքէթի իլէ տէյիլ եալնբզ գավանինի ասքերիեէ գարշբ, հաթթա մէզհէպ վէ միլիեէթ ֆէրդի իթմէքտիզինպիլճիմէ թէպաասքնքն մալ ու ճանբ մուհաֆազասքնբ տայիմա ֆէրման պուեուրմուշ օլան զաթբ հաղրէթի Բատիշահինին միւրատ վէ արզուլի չահանէլերինէ գարշբ հարէքէթ իյլեմիշ տիր։

Էրմէնի մուրախխասլբզբնտան կէօնտերիլէն պիր բաբասքն, մէզպուրէնին եանքնա կիթմէսինէ միւսաատէ օլունմատբզբ հէր նէ գատար էմնիեէթ չաեան մահէլլէն թէէմին օլունուեօր իսէ տէ, պէնտէնիզ պունա ինանմագ իսթէմէմ։ Պունտան մաատա չունու տախի թէէմին իտիեօրլար քի մուհարէպէնին իպթիտայի զուհուրինտէ վուգու պուլան վագբայի միւէլլիմէ էնանասքնտա տէօրթ գբզ տահա գաչբրբպ նէֆսի էրզրումտա կիգլեմիշլեր տիր։ Օլապիլիր քի պունուն ասլբ օլմասքն, վէ եախսոտ միւպալաղալբ պուլունսունու սահիհ տիրքի Բիւրտ գապիլելերինտէն պիրիսինին բէյիսի պուլունան Իպօ իսմինտէ պիր Բիւրտ, Ալաշկերտէն գաչբրբմբշ տէօրթ գրզբ Վանտա սագլամագտա տբր։

Պու մինասիպէթլէ քէմալի մէճնունեեէթլէ պէեան իտէրիմքի ասքերի մուխպիրինիզին պիլտիրտիյի օյ տէհչէթլու չէյս ճէլալէտտին, խանէսինէ ավտէթ իյլետիյի էնատէ Վան ճիվարբնտա գարշբսբնա Հայտէրանլի նամ Բիւրտ գապիլէսինտէն իքի եիւզ աթլբ չբգարագ իւզէրինտէ նէ վար նէ եօգ ճիւմէսինի տէ ալմբշլար։

ԹԻՒՐՔԼԷՐԻՆ ՎԷ ՐՈՒՍԼԱՐԸՆ ՍԻԼԱՀԼԱՐԸ

Անատօլուտա Բուս օրտուսունտա պուլունան Թան զազէթասքնքն մուխպիրի Երեվանտան չէօյլէ եազբեօր։

«Դավգասիա օրտուսունտա իչ նէվլի սիլահ վար։ Էն էյիսի Պէրատան Թիւֆէնկի տիր։ պու Թիւֆէնկ խաֆիֆ օլուպ, Դազագ ասքէրլերինին ճիւմբէսինէ վէ բիատ Թապուրլարքնտան պազբսբնա պունպրատան վէրիլմիշ տիր։ Իբինճիսի Դարլի Թիւֆէնկի տիր, պու Թիւֆէնկ իչին Պէրատան Թիւֆէնկինէ ադաղբ տբր տէրլեր։ Իչիւնճիսու Բէյնք Թիւֆէնկի տիր։ Պալթաճրլարքն Թիւֆէնկի իչիւնճիճինտէն տիր։ պազբ Ֆբրդալարտա պու Թիւֆէնկէն վիրիլմիշ տիր։ Թիրքլերտէ օլան Թիւֆէնք էնվայի ճինս տիր։ Եանի Պրէյզ Թիւֆէնկի, Շբնայտբր Թիւֆէնկի, Մարթինի Թիւֆէնկի, Բիլգօտի Թիւֆէնկի, Ուինչէսթբր Թիւֆէնկի, Սբէնսէր Թիւֆէնկի։ Պու Թիւֆէնքլերին էն էյիսի Մարթինի Թիւֆէնկի տիր։ Ինկիլիզ բիատէ ասաքիրինին Թիւֆէնկի պու Թիւֆէնքտէն տիր։ Մէղքիւր Թիւֆէնքլերին ճիւմբէսի տէ էյի տիր։ Ուինչէսթբր իլէ Սբէնսէր Թիւֆէնքլերի օ գատար էմին սուրէթտէ աթէշ իթմէտիքլերինտէն վէ զաեէթլէ պահվբ օլտուղունտան պէյիւք պիր լշ կէօրմէզլէր։ Պու կիպի սիլահլար Թօրճու ասքէրլերինէ կէլիր, զիրա պունլար Թօրլարքնբ մուհաֆազա իթմէք իչին Թիւֆէնք գուլլանբբլար, վէ օվագբթ եազքնտան աթէշ իտերլեր։ Հասբլբ, Օսմանլբ բիատէսինին սիլահբ, Բուս բիատէսինին սիլահբնտան աշաղբ գալմասբգտան մատատա օնտան տախի իսթիւն տիւբ տիեէպիլիրիզ։ պու տա մանէվի պէյիւք պիր իսթիւնլիւք տիւբ։ Պունտան պիր այ էվվել ժէնէրալ Ամիլաքվարի Օսմանլբ օրտուսու հագգընտա շու վէհհէ պէեանը էֆքեար իյլետի։ «բիատէ ասքէրի գիգատէսիյլէ մէտհ ու սենատա չաեէսթէ տիր։ թօրճուլարքն թօրու ու ֆագֆագաթ էյի տիր։ գիւարիլէր իչն նա-

բամազ. պունուն տա տաղ ըգ մահելէրտէ էհէմմիեէթի հոգ տբը»։

—Պէրլին դազէթալարընտան Բոսթնամ դազէթանըն պէհանընա կէօրէ, տէվլէթի Ալիեէ պու քէրրէ ագտ իթմէք իւզրէ օլտուղու եէնի իսթիգրազլա, Ինկիլթէրրատան պիր խայլի սիլահ վէ էտէվթը հարպիեէ սաթըն ալաճագ իմիշ։

—Մէն Բէթրոպուրկտան Վիէննանըն Բրէս դազէթասընա եազտըղլարընա կէօրէ, Ալմանիա հիւքիւմէթի, Բոզանտա ալազ ու կիրլիֆթ օլունան Լէհլի գուրա ասքէրլէրինի Ռուսիա տէվլէթինէ թէսլիմ իյլէմիշ տիր։

—Պէնտէրտէն Կալայա գատար ինչա օլունմագտա օլան ասքէրի չըմէնտրֆէրին Հոնպէիեէ գատար խիթամ պուլմուշ օլտուղունու Օտէսատան եազըեօրլար։

—Ավթրիա հիւքիւմէթի, կարիպալտինին ֆըրգասընտան օլուպ «Թէպտիլի ապ ու հէվա զըմնընտա» Թրանթէնտ իգամէթ իթմէքտէ պուլունան միրայայ Պոլոնեիինի մահելէի մէզքիւրտէն թարտ ու թէպեիա իյլէմիշ տիր։

—Տէրիսատէթտէ Սըրպիսթան գարու քէթխիւտասը միւսիւ Գրիսթիչ, Պէլկրատ հիւքիւմէթի թարաֆընտան մէմուրէն իղֆալ իշին Պաղը Ալիեէ պաղը թէէմինաթը միւսլէմէթքեարանէ վիրմէքտէ իսէ տէ, տէվլէթի Ալիեէ, Սըրպիսթանընն տէֆը թէճավուզու իշին թէտապիրի լազըմէեէ միւրաճաաթ իթմէքտէ տիր։ Զաթը հազրէթի Միլիւթանէ, Սըրպլըլար թարաֆընտան պիրինճի հարէքէթի թէարբիւզիեէտէ բրէնս Միլանը ապ իլէ եէրինէ Դարամաշիվիչի Սըրպիսթան բրէնսի նասպ պուեուրաճագ տըր։

(Մէմուրիալ Տիպլոմաթիք)

—Իլլիւսթրասիոն նամ զազէթատա օգունտուղունա կէօրէ, Բէթէրսպուրկտա, Մոսգուատա, Օտէսատա վէ Ռուսիանընն պիճիւմիէ պիյիւք չէհիրլէրինտէ պու քէրրէ գատընլարա մախսուս եէնի պիր մետա չըգմըշ տըր։ Շեէյլէ քի քեռֆիֆ-յի զենկին գատընլար էլմաալարընը չըգարըպ, տէվլէթին խազինէսինէ վերմիշլէր, վէ պունլարընն եէրինէ մէյտանը հարպտա վէֆաթ իտէն օֆիչեալլարընն վէ նէֆէրաթը առկէրիեէնին իւնիֆորմալարընտաքի տիյմէլէրի տիքմիշլէր տիր։ Պու մետա էլպիսէլէրտէն կիյինմիշ օլանլար չարչըեա, սալոնլարա վէ թէաթրօլարա, վէլհասլը հէր նէրեկնէ կիրմէսլէր, էհալի աեաղա գալգարագ, մէրզումանշ հիւրմէթլէ սկամամազտա իմիշլէր։

—Լէվանթ Հէրալտըն ըրվանէեթինէ կէօրէ, սատրը էսգագ Մէհէմմէտ Բիւշոի ըուշա հազրէթլէրի խասթա օլտուղունան, պիր վազըթտան պէրու գոնաղընտան տիշարը չըգմամազտա տըր։

—

ՍԻՆՆԷ ՎԱԳԸԱՍԸ

Սինէնէին թարա թութուրտուղու հազգընտա ալընան մալիմաթը պիր վէճհի ահի պէեան իտէրէր։

Կէչէն հաֆթա իպթիտասընտա, Ռուսիանընն թիճճար վօբօրարընտան Օլկա նամ վաբօր, կէմի չէքէն պիր վաբօրան մուավէնէթսիզ Անօս Եօրկի պօղազընտան կէչէրէք, Գալատա գատար Թունանընն հօգարը թարաֆլարընա չըգմըշ տըր։

Մէղքիր Ոլկա վաբօրու ղըչընա տիկէր պէշ ատէտ սալ թազբզ, պունլարընն պիրիսինտէ թօրբիլ վէ տիկէրլէրինտէ պիւյիւք չարբը թօրլար պուլունտուղու հալտէ, Սիւննէտ Տիմիլեա նամ մահէլլէ եագլաշըգ, օրատան հիւճումէ պաշլամըշ տըր։ Թէէմին իտիլտիկինէ կէօրէ, Օսմանլը դարաղոլ տուպասը պէր հավա օլմուշ տուր։

Պիրինճի կիւլլէ պիր Ռում գահվէխանէսինէ տիւշմիշ, վէ իքինճիսի տախի Ինկիլթէրրա գոնսօլոսխանէսի ալթընտա, Մ. Ֆոսգօլոնուն պուլունտուղու մահէլլէ տիւշիւպ, մահէլլի մէզքիւր պինասընընն եիւզիւ խարապ օլմուշ տուր։

Պու խասարաթտան սոնրա կիւլլէլեր չէհրին եոգարքի թարաֆընա տօղրու աթըլմըշ, վէ չէհրի մէզքիւր Սէն Նիգոլա քիլիսէսինտէն պէտ իլէ թա եոգարը թարաֆա գատար խարապ օլմուշ տուր։

Թօր աթըլմաեա պաշլատըղը վագբթ, Թունանընն միխթէլիթ գոմիսիոն ազասը իլէ իքի գոնսօլոսլար, ըիւքիւպլէրինէ թախսիս իտիլմիշ օլան Գոգաթրիս նամ Ինկիլիզ սէֆինէսինէ գաշբպ խէյտս օլմուշլար տըր։ Պու սէֆինէ տէրհալ աշբղա չբգմըշ իսէ տէ, թօր աթէշինտէն օլունան խասարաթը կէօրէսիլմէք իշին տախի չօգ ուղուգլանմամըշ տըր։

Սիւննէտ պուլունան զըրհլըլարտան պիրի, պիր ազ պաշ թարաֆընտան խասար կէօրմիւշ տիւր։

Վարնա լիմանընտա պուլունան Հասան բաշա պիր գաշ զըրհլըլար իլէ քէօմիւր ալմագ իւզրէ օլուպ, սէֆինէ չէքէն պիր Օսմանլը վաբօրու թարաֆընտան վուգուլի հալի խապէր ալարագ, տէրհալ Վարնատան Սիւննէեէ ոօղրու հարէքէթ իյլէմիշ տիր։

Վէ մահէլլի մէզքիւրտէն կէլ'ն սէֆինէլէր, ֆէրատը սապահլայըն Օսմանլը զըրհլըլարընը Գալիբրիանընն եոգարքի թարաֆլարընտա պուլունտուղլարընը միշահատէ իյլէմիշլէր տիր։ Բէվիշէ կէօրէ, հավանընն ֆէնարլըը, զըրհլըլարընն սիւրաթլէ հարէքէթինէ մանի օլմուշ տուր։

Իշթէ ալտըղըմըզ մալիմաթ պունտան իբարէթ տիր։ (Լա Թիւրքի)

* * *

Պիր տարպը մէսէլ վար քի, ֆէնա հավատիսլեր չարուգ տուեուլուր տէր։ Լաքին Սիւննէ չէհրի մահը հալի էֆրէնճիինին սէքիզինճի բաղար իրթէսի կիւնիւ Ռուսլար թարաֆընտան թօրա թութուլտուղու հալտէ, պու հավատիսի միւէլլիմէ Տէրիսատէթտէ սալը կիւնիւ ազշամը իշիտիրմիշ տիր։ Իւշ հաֆթա մուգատտէմ նէշը իյտիկիմիզ Սիւննէ մուխպիրի մախսուսմուշտուն սեպտ. 13 վէ 22 թարիխլի մէքթուպլարընտան անլա շըլաբըզ վէ հէրլէ, Ռուսլար չէհրի մէզքիւր իւզրինէ պէրրէ վէ պահրէն հիւճում իթմէք իւզրէ, թուլլանա թօր չէքէր սէֆինէլէր, հավան սանտալարը վէ սալլար ճէմիյյէմէքտէ, վէ չէհրի մէզքիւրտէ տախի հէման հէր զէրման հիւճումա ինթիզար օլունմազտա օլտուղու կիպի, էհալինէն էքսէրիսի տախի Անօս Եօրկի վէ Թունա ազբզարընն սայիր մահէլլէրինէ միթվէճհիհէն հարէքէթ իրթմէքտէ իսէլլեր։ Պէրլէնիլէն հիւճումանն մահը հալին սէքիզինճի կիւնիւ վուգու պուլտուղու պիղճէ մալիմ տիւր։ Մալիմաթը մախսուսէմիզ հէր նէ գատար միւքէմմէլ տէյիլ իսէ տէ, չոգտան պէրու ինթիզար օլունան պու հիւճումի չիտտէթլէ վուգու պուլմուշ, վէ տէնիզ թարաֆընտան իճրա իտիլմիշ տիր։

Թուլչաեա կէթիրիտիկի զիքր օլունան պիր թազբմ հավան սանտալարը Սիւննէ իւզէրինէ չիտտէթլէ աթէշ իյլէմիշ, վէ Օսմանլը իսթիհքամաթընտան եէնէ չիտտէթլէ մուգապէլէ օլունմուշ իսէ տէ, չէհրին պիր չօգ էպնիեէսի խարապ օլմուշ տուր։ Ռուսիա սէյեար պաթարեալարընն, մահէլլի մէզքիւրտէ պուլունան Զիարէթ նամ ուֆագ գարաղոլ սէֆինէսինի տախի ղարգ իթտիքլէրինի թէէսիւֆլէ խապէր ալտըգ։ Պունունլա պէրապէր սէֆինէյի մէզքիւրէնին չիտտէթլէ մուգապէլէ իյլէտիկի ըիվաեէթ օլունուեօր։ Պու վաբօրտա պուլունան թայֆէլէրին պիր գաչբ չէհիտ օլմուշ տուր։ Թէէմին օլունտուղունա կէօրէ, Ինկիլթէրրա գոնսօլոսու մահէլլինէ գալմըշ տըր։ Մուհարէպէ վագթինտէ Բարիտ նամ Ինկիլիզ վաբօրու լիմանտա պուլունմագտա իտի իլէ տէ, մուախխարէն Վարնաեա ազիմէթ իթմիշ տիր։ Տօնանմայի հիւճաեունուն եէվմի մէզքիւրտէ Սիւննէտէ պուլունամատըղը մալիմ տիւր, լաքին պու պապտէ հիչ պիր մալիմաթըմըզ պուլունմատըղը միսիլլու, մուխթասարէն եազտըղըմըզ իշպու վուգուաթտան սոնրա նէ ճէրէեան իթտիկինի տախի պիլմէյիզ։ (Լ. Հէրալտ)

—Ռուսիանընն չըմէնտրֆէր միլլիթէզիմլէրինէն միւսիւ Բոլիգոֆ եէրկէօյտէն Զիմմիցաեա գատար ինչա օլունան չըմէնտրֆէր խասթէթընը նոյեմբեր այընտան եվվել իշլէթէճէք իմիշ։ Զիմնիցատան Զիսթօվաեա գատար ինչա օլունաճագ եէնի քէօբրիանին էտէվաթը թէտարիք օլունմուշ տուր։

ԲԱՂԴԱՆՈՒԷՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ընկերութեանս Տնօրէնութիւնը կը փութայ ներկայիս յայտարարել թէ՝ հոկտեմբերը 2 կիրակէ օր, Մեղգուրեան Վարժարանի մէջ Իրդ. անգամ վիճակած թիւերն հետեւեալներն են.

Ա. 559	ԺԱ. 485
Բ. 346	ԺԲ. 213
Գ. 312	ԺԳ. 175
Դ. 599	ԺԴ. 182
Ե. 379	ԺԵ. 577
Զ. 280	ԺԶ. 144
Է. 391	ԺԷ. 360
Ը. 109	ԺԸ. 271
Թ. 336	ԺԹ. 492
Ժ. 139	Ի. 453

Կ. Պոլիս 2 հոկտ. 1877

ԱԶԴ

Հայկական Կրթարանի անօրէնութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել մեծարգոյ հասարակութեան՝ որ յիշեալ հաստատութիւնն վոխադրուած է 'ի Թաշ-Նէրտբպան (Յորթաքէօյ) Սէթլի փողոց թիւ 5 տունն, որ բնդարձակութեան և առողջարար օդոյն կողմանէ յարմարագոյն է գիշերօթիկ վարժարանի։

6 Հոկտ. 1877 Ց. ԴՈՒՐԳԻՆ
Յ'Օրթաքէօյ

ԻԼԱՆԱԹ

Ըմթապլը ամիրէ իշին ալընաճագ մալիմ իւլ քիլ ալէֆին պէհէր քիլինի պիր երկիրմիլիք գայիմէյ իթաեա թալիպ պուլունուպ, իշպու թըշրինի էվվէլին սէքիզինճի ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վերիլէճէկինտէն թէնդիլ իլէ իթա իտէճէքլէրին եէվմի մէզքիւրէ գատար խազինէյի խատոա մէճլիսի իտարէսինէ կէլմէլերի։

5 Թըշրինի էվվէլ սէնէ 93

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՇՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէնչէմպիհ-բազարընտա Ն. 41 Իրսի խանընտա

ԵԱՆՂԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

NORTH BRITISH AND MERCANTIL INSUBANCE COMPANY

ՆՕՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐԲԷՆԹԱՑԻ

Նամ Լ.ինդրա Ե էդինբուրկ եանղը սիկուրթա գումբանիա

	Ինկ. Լր.
Ասլ սերմաեէ	2,000,000
Էօտէնմիշ սերմաեէ 250,000	
Եանղըն շիւպէսինտէն հասըլօրմուշ իհթիեաթ ագճէսի 1,040,744	1,290,744
1875 սէնէսինտէ սաֆի քեարը	917,178

NORTHERN ASSURANC COMPANY

ՆՕՐԹՀԷՐՆ

Նամ Լ.ինդրա եանղը սիկուրթա գումբանիա

	Ինկ. Լր.
Ասլ սերմաեէ	3,000,000
Էօտէնմիշ սերմաեէ 150,000	
Եանղըն շիւպէսինտէն հասըլ օլմուշ իհթիեաթ ագճէսի 380,000	530,000
1875 տէ Սաֆի քեար	351,000

Սահիպ իսկա քէնտուսինին, պալիսատքի իքի սիկուրթա գումբանեալարընն ԳԻՐԼԷՇՄԻՆ ահէնթասու նասպ օլունմուշ օրուպ, եանկըն սիկուրթասը իշին չօգ գոյայըգար վիրիսիվիր պիր հալտէ պուլունտուղունու, քէնտի պիր չօգ միւշթէրիլէրինէ, վէ իսթանպոլուն բազարէթլու էհալիսինէ իլան իտէր։

Մէղքիր գումբանեալար, քէնտի տախիլի նիզամնամէլէրի մուճիպինճէ, սիկուրթաեա թուշթուղլարը էպնիսէլերի, պէյնլերինտէ թազսիմ իտէճէքլէր տիր։ Եանղըն սիկուրթասը իշին վիրտիրլերի գոյայըգալար իլէ պիր չօգ իշ եարատաեա միւղթէտիր տիրլեր։

Նիմտիյէ գատար օլտուղու կիպի, Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ Իսթանպոլ վէ հիվար չէհիր վէ քէօյլերտէ էպնիյէ սիկուրթաեա թուշթաճագ տըր։

Ֆիեաթ վէ սայիրէ հագգընտա մալիմաթ ալմագ իսթէյէնլերին, Գալաթատա Կըլավանի-խանընտա 5 նիւմէր, մաղազաեա միւրաճաաթ իյլէմէլերի։

Մէղքիր գումբանեալարընն ահէնթասու
Վ. Ռ. ՍՈՒԱՆ